

Viens no piecdesmit septiņiem tūkstošiem - Franča Kursīša deportācijas pieredzes izpēte.

Zinātniskās pētniecības darbs vēstures un arheoloģijas nozarē

Darba autore: Kristiāna Lāce

Darba vadītājs: Sandis M. Caune

Ventspils 4. vidusskola

2025

Aktualitāte

- Deportācijas - instruments, ko izmanto arī šobrīd;
- Vēsture - mācību līdzeklis šodienai;
- Vēsturisko notikumu dalībnieku pieredzes izzināšana ir svarīga daļa no procesa izpētes;
- Ar notikumu izpētes palīdzību tiek izzināta dzimtas vēsture.

Pētījuma kategorijas

Pētījuma mērķis - izpētīt deportācijās izzūtītā Franča Kursīša pieredzi;

Pētāmais jautājums - kādi temati atklāj Franča Kursīša pieredzi, piedzīvojot padomju deportāciju notikumus?

Pētījuma metodes – zinātniskās un teorētiskās literatūras analīze, biogrāfiskā vēstures metode, tematiskā analīze.

Deportācijas pasaulē

- Divējādas deportācijas - **indivīdu** vai **kopienu**;
- Deportācijas izmantotas kopš **civilizāciju pirmsākumiem**;
- Visaktīvāk lietotas kara vai pēckara apstākļos;
- Padomju deportācijas - latviešu represiju kulminācija;
- Deportāciju sekas vēljoprojām izjūtamās Latvijā.

Franča Kursīša deportācijas pieredze

- Tiek izsūtīts līdzī tēvam, kā **sociāli bīstams elements**;
- Sibīrijā strādā vairākos kolhozos;
- 1947. gadā atbēg uz Latviju, taču 1953. g. tiek izsūtīts vēlreiz;
- Ģimene tiek oficiāli reabilitēta 1960. gadā.

Latt. F. Kursītis izsūtījumā Sibīrijā (gads nezināms)

Pētījuma metodoloģija

- **Zinātniskās literatūras analīze** tiek izmantota, lai apskatītu jomas profesionāļu darbos esošās atziņas;
- **Biogrāfiskā metode** tiek lietota, kad tiek pētīti vēstures posmi, par kuriem trūkst rakstītu liecību;
- **Tematiskā analīze** ļauj izprast un interpretēt tekstu, analizējot tematus, kas tajā parādās.

Pētījuma rezultāti

- F. Kursīša pieredzes stāsts **papildina** esošo dzīvestāstu materiālo bāzi par padomju deportācijām.

Ģimene	Dzīves apstākļi izsūtījumā	Darba apstākļi izsūtījumā	Attiecības ar autoritāti
Deportāciju laikā zaudē vecākus un divus jaunākos brāļus.	Skarbie dzīves apstākļi spiež labiem cilvēkiem darīt negodīgas lietas.	Smags darbs kolhozos nenes pietiekamu iztiku, kolhoznieku apstākļi atbildīgajiem nerūp.	Attiecībā pret autoritāti izsūtītais izjūt bezpalīdzību, nepatiku vai naidu.

1.tabula. Temati, kas visbiežāk tiek atklāti F. Kursīša dienasgrāmatā

Secinājumi

- Lai uzzinātu par deportācijām pasaulē, jāizmanto **liels skaits** autoru darbu;
- Vēsturē deportācijas tiek lietotas **divejādi**;
- Padomju deportācijas tika izmantotas, lai atbrīvotos no **režīmu apdraudošām** personām;
- **Izmantojot** izsūtītā dienasgrāmatu un **analizējot** tās tematus var iegūt **pilnīgāku** deportāciju atainojumu.

Atbildes uz recenzentes jautājumiem

Kādas tautsaimniecības nozares ietekmēja Latvijas iedzīvotāju deportācijas 1941. un 1949. gadā?

- Lauksaimniecība, rūpniecība, izglītība, ekonomika u.c.

Kā jūsuprāt būtu jāstāsta skolēniem, jauniešiem par deportācijām? Kā dot viņiem priekšstatu par tām?

- Par deportācijām jārunā caur emocionālu prizmu.

Viens no piecdesmit septiņiem tūkstošiem - Franča Kursīša deportācijas pieredzes izpēte.

Zinātniskās pētniecības darbs vēstures un arheoloģijas nozarē

Darba autore: Kristiāna Lāce

Darba vadītājs: Sandis M. Caune

Ventspils 4. vidusskola

2025